

Sygn. akt VII U 483/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Agnieszka Stachurska
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2019 r. w Warszawie

sprawy M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania M. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 14 stycznia 2019 r. nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że M. P. (1) nie jest zobowiązana do zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami za okres od października 2012 r. do listopada 2013 r. oraz składek na Fundusz Pracy wraz z odsetkami za okres od listopada 2012 r. do listopada 2013 r.
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się M. P. (1) kwotę 1.368,00 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 20 lutego 2019r. M. P. (1) złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 4 stycznia 2019r., znak: (...), stwierdzającej zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 56.240,49 zł. Zaskarżyła wskazaną decyzję w całości, zarzuciła jej naruszenie art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie mimo upływu przedawnienia i wniosła o zmianę decyzji obejmującej przedawnione składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od października 2012r. do grudnia 2013r. wraz z odsetkami za zwłokę i orzeczenie co do istoty sprawy w zakresie składek nieprzedawnionych, ewentualnie o uchylenie decyzji w ww. zakresie. Ponadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik ubezpieczonej powołał się na treść art. 47 ust. 1 pkt 1 oraz art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że w przypadku ubezpieczonej składki za miesiąc grudzień 2013r. stały się wymagalne w dniu 11 stycznia 2014r., a zatem termin ich przedawnienia upłynął w dniu 11 stycznia 2019r. Jednocześnie skoro przedawnieniu uległy składki za grudzień 2013r., to przedawniły się również składki za okres wcześniejszy od października 2012r. do grudnia 2013r. Pełnomocnik ubezpieczonej podniósł również, że zaskarżona decyzja została ubezpieczonej doręczona w dniu 19 stycznia 2019r., więc przerwała bieg przedawnienia w odniesieniu do składek wymagalnych po tym dniu, tj. składek począwszy od stycznia 2014 roku. Powołując się na orzecznictwo pełnomocnik wskazał również, że przedawnienie jako instytucja prawa materialnego musi być bezwzględnie respektowana przez organ, przed którym toczy się postępowanie, a związanie organu rentowego własną decyzją wywołuje skutki prawne dopiero w chwili wprowadzenia jej do obrotu, to jest z chwilą doręczenia decyzji stronie (odwołanie z dnia 18 lutego 2019r., k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 marca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że M. P. (1) w okresach od 23 czerwca 2006r. do 31 grudnia 2016r. oraz od 4 lutego 2010r. do 30 sierpnia 2015r. zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej i była z tego tytułu zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. W związku z figurującym na koncie płatnika zadłużeniem, Zakład w dniu 1 września 2017r. wysłał do ubezpieczonej zawiadomienie o wszczęciu postępowania za okres od października 2012r. do lipca 2015r., które zostało doręczone zastępczo w dniu 21 września 2017r. Po zakończeniu postępowania, o czym ubezpieczona została powiadomiona korespondencją z 1 lutego 2018r., organ rentowy wydał decyzję stwierdzającą wysokość zadłużenia, która została wysłana do ubezpieczonej w dniu 14 stycznia 2019r. Należności uwzględnione w przedmiotowej decyzji nie uległy przedawnieniu. Zastosowanie do tych należności ma art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym zawieszenie biegu terminu przedawnienia trwa od podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. W przedmiotowej sprawie do zawieszenia biegu przedawnienia w myśl wskazanego przepisu doszło od daty doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji, tj. od 21 września 2017r., do dnia uprawomocnienia się decyzji o wysokości zadłużenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 14 marca 2019r., k. 7-8 a.s.).

Na rozprawie w dniu 23 maja 2019r. pełnomocnik ubezpieczonej rozszerzył zarzut przedawnienia w odniesieniu do składek za miesiące styczeń, luty, marzec i kwiecień 2014 roku wraz z odsetkami. Jednocześnie wskazał, że w części dotyczącej nieopłaconych składek za miesiące od maja 2014r. nie kwestionuje decyzji ZUS (protokół rozprawy z 23 maja 2019r., k. 40-40v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 23 maja 2006r. do 31 grudnia 2006r. M. P. (2) była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej pod firmą (...). Następnie w okresie od 1 lutego 2010r. do 31 sierpnia 2015r. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej pod firmą (...) (druki zgłoszenia/wyrejestrowania M. P. (1) – akta organu rentowego). Ubezpieczona nie opłaciła wszystkich należnych składek, w związku z czym od października 2012 roku powstało zadłużenie (zestawienie rozliczenia należności płatnika – akta organu rentowego; zeznania ubezpieczonej, k. 40v-41 a.s.).

W sierpniu 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Inspektorat (...) wszczął postępowanie wyjaśniające dotyczące zasadności zgłoszenia M. P. (1) do ubezpieczeń społecznych na podstawie umowy

o pracę zawartej z przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

W toku prowadzonego postępowania ubezpieczona składała w ZUS pisemne wyjaśnienia. Ostatecznie postępowanie zostało umorzone decyzją nr (...), wydaną w dniu 6 października 2017r. (zawiadomienie ZUS (...) Oddział w W. z dnia 31 sierpnia 2017r., k. 15 a.s., pisemne wyjaśnienia ubezpieczonej, k. 16-19 a.s., decyzja ZUS z 6 października 2017r., k. 21 a.s., zeznania ubezpieczonej, k. 40v-41 a.s.). W związku z tym ubezpieczonej wypłacono zasiłek chorobowy (potwierdzenie przelewu, k. 23 a.s.). W czasie, kiedy prowadzone było wskazane postępowanie wyjaśniające, od września 2017 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy w związku z ciążą. Wówczas przebywała w domu i zrezygnowała z jakichkolwiek wyjazdów. Chciała zakończyć sprawy z ZUS. Odbierała w tym czasie korespondencję wysyłaną jej przez organ rentowy, dotyczącą postępowania wyjaśniającego (zeznania ubezpieczonej, k. 40v-41 a.s.).

Równolegle do postępowania prowadzonego przez ZUS (...) Oddział w W., w sierpniu 2017 roku osobne postępowanie wyjaśniające wszczął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Inspektorat W. P.. Postępowanie dotyczyło określenia wysokości należności z tytułu składek M. P. (1) na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Zawiadomienie w tym przedmiocie, wraz z pisemnym zestawieniem zaległych składek, noszące datę 31 sierpnia 2017r., zostało wysłane ubezpieczonej w dniu 1 września 2017r. na adres ul. (...), (...) (...) W.. Po podwójnej awizacji w dniach 6 września 2017r. i 14 września 2017r. przesyłka zawierająca ww. zawiadomienie została zwrócona do nadawcy jako niepodjęta w terminie z dniem 21 września 2017r. (zawiadomienie ZUS (...) Oddział w W. z dnia 31 sierpnia 2017r., niepodjęta przesyłka pocztowa – akta organu rentowego).

Pismem z dnia 22 stycznia 2018r. ZUS (...) Oddział w W. zawiadomił ubezpieczoną o zakończeniu postępowania dowodowego wskazując, że został jej wyznaczony 7- dniowy termin, licząc od otrzymania zawiadomienia, na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek oraz że ubezpieczona może zapoznać się z materiałem dowodowym w siedzibie Inspektoratu (...) Oddziału ZUS. Powyższe zawiadomienie zostało odebrane przez ubezpieczoną w dniu 1 lutego 2018r. (zawiadomienie z 22 stycznia 2018r., zwrotne potwierdzenie odbioru – akta organu rentowego).

W dniu 4 stycznia 2019r. ZUS (...) Oddział w W. wydał decyzję znak: (...), w której stwierdził, że M. P. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie 56.240,49 zł, w tym:

- 1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2012r. do lipca 2015r. w kwocie 21.227,84 zł, z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 8.370,00 zł oraz z tytułu kosztów upomnienia i egzekucyjnych – 0,00 zł;
- 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2012r. do lipca 2015R. w kwocie 17.323,87 zł, z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 6.855,00 zł oraz z tytułu kosztów upomnienia i egzekucyjnych – 0,00 zł,
- 3) z tytułu składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2012r. do lipca 2015r. w kwocie 1.766,78 zł, z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 697,00 zł oraz z tytułu kosztów upomnienia i egzekucyjnych – 0,00 zł.

Odpis decyzji został ubezpieczonej doręczony w dniu 18 stycznia 2019r. (decyzja ZUS z 4 stycznia 2019r., zwrotne potwierdzenie odbioru – akta organu rentowego).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz złożonych przez ubezpieczoną w postępowaniu sądowym. Wskazane dowody nie były kwestionowane przez strony i nie budziły zastrzeżeń co do ich wiarygodności.

Sąd uwzględnił również zeznania ubezpieczonej i ocenił je jako wiarygodne z tym tylko wyjątkiem, że w kwestii doręczenia zawiadomienia z dnia 31 sierpnia 2017r. o wszczęciu postępowania oparł się na zwrotnym potwierdzeniu odbioru, z którego wynika, że przesyłka była dwukrotnie awizowana, a potem zwrócona do nadawcy. Ubezpieczona

zeznając odnośnie doręczenia wskazanej przesyłki wyjaśniała, że w owym czasie, kiedy wskazane zawiadomienie do niej wysłano, przebywała w domu i odbierała pisma z ZUS, ale nie otrzymała korespondencji ani informacji o korespondencji, która została zwrócona do organu rentowego. We wskazanym zakresie Sąd zeznaniom ubezpieczonej nie dał wiary, a chodzi o okoliczność braku powiadomienia (awiza) o pozostawieniu w urzędzie pocztowym przesyłki zawierającej zawiadomienie z 31 sierpnia 2017r. Ubezpieczona we wskazanym zakresie ograniczyła się tylko do własnych twierdzeń, nie wykazując innymi dowodami w sposób należyty, że awiza w skrzynce pocztowej w miejscu jej zamieszkania faktycznie nie zostały pozostawione, a więc, że doręczenie zastępcze było wadliwe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było częściowo zasadne.

Ubezpieczona zakwestionowała decyzję ZUS, w której organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Początkowo, składając odwołanie, wskazała, że decyzję z dnia 4 stycznia 2019r. zaskarża w całości. Na rozprawie pełnomocnik ubezpieczonej wyjaśnił jednak, że kwestionuje ustalone w zaskarżonej decyzji zadłużenie do kwietnia 2014r., zaś w pozostałym zakresie nie składa odwołania. Sąd zatem ograniczył się do kontroli tego zadłużenia, które zostało ustalone za okres do kwietnia 2014r.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 300), zwanej dalej ustawą systemową, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Od nieopłaconych w terminie składek, w myśl art. 23 ust. 1 ustawy systemowej należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019r. poz. 900) z wyłączeniem art. 56a.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie, wobec treści dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy oraz stanowiska ubezpieczonej, nie budziło wątpliwości, że M. P. (1) w 2006r. oraz w latach 2010 – 2015 prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą i podlegała z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, a zatem – w świetle cytowanych przepisów – była zobowiązana do uiszczania należnych składek. W jej przypadku termin, w

którym powinna tego dokonać, zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, został określony do 10 dnia następnego miesiąca. Ubezpieczona,

zgodnie z oznaczonym terminem, według stanu na datę wydania zaskarżonej decyzji, nie uiściła jednak należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, a także na Fundusz Pracy w kwotach, które oznaczył organ rentowy. Kwoty te zostały ustalone po uwzględnieniu wszystkich zapisów na koncie ubezpieczanej i po przeprowadzeniu rozliczenia. Odnośnie tej kwestii zwraca uwagę treść art. 33 i art. 34 ustawy systemowej. Pierwsza ze wskazanych regulacji nakłada na ZUS obowiązek prowadzenia kont ubezpieczeniowych oraz kont płatników składek, które mają stanowić zbiór danych o faktach ubezpieczeniowych i istotnych faktach pozaubezpieczeniowych – mających wpływ na przyznanie świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych. Konto ubezpieczonego – zgodnie z definicją zamieszczoną w art. 4 pkt 7 ustawy systemowej jest kontem, na którym ewidencjonowane są składki oraz informacje dotyczące przebiegu ubezpieczeń społecznych danego ubezpieczonego; natomiast konto płatnika (art. 4 pkt 8 ustawy systemowej) to konto, na którym ewidencjonowana jest kwota zobowiązań z tytułu składek oraz innych składek danego płatnika zbieranych przez Zakład, kwoty zapłaconych składek, stan rozliczeń oraz inne informacje dotyczące płatnika składek. Z kolei przepis art. 34 ustawy systemowej nakłada na ZUS obowiązek zapewniania rzetelności i kompletności informacji gromadzonych na kontach ubezpieczonych i kontach płatników składek. Gromadzone na kontach informacje z założenia ustawodawcy mają być rzetelne (wiarygodne, prawdziwe, sprawdzone, zweryfikowane i potwierdzone oraz kompletne). Zgodnie z treścią art. 34 ust. 2 ustawy systemowej wszelkie informacje znajdujące się na kontach ubezpieczonego i płatnika składek są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tym samym to odwołujący się, kwestionując prawdziwość informacji ujawnionych w prowadzonych przez ZUS kontach, zobligowani są wykazać nieprawidłowości lub błędy zawartych tam zapisów (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2013r., III AUa 90/13, Lex nr 1430778).

Uwzględniając powyższe, Sąd przyjął, że w rozpatrywanej sprawie kwota zaległości z tytułu należności składkowych została udowodniona przez organ rentowy (art. 34 ustawy systemowej) i nie została przez ubezpieczoną zakwestionowana. W istocie ubezpieczona ani reprezentujący ją pełnomocnik nie zaprzeczyli, że takie zaległości na koncie ubezpieczonej faktycznie wystąpiły.

Istota sporu nie dotyczyła zatem samego faktu istnienia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, ani też jego wysokości, lecz tego, czy część należności, oznaczona przez stronę odwołującą, przedawniła się. Pełnomocnik ubezpieczonej takie stanowisko zaprezentował, wskazując że składki za okres od października 2012r. do kwietnia 2014r. uległy przedawnieniu zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, czego organ rentowy nie uwzględnił wydając zaskarżoną decyzję.

Odnosząc się do powyższej kwestii Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy systemowej osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą opłacający,

jak ubezpieczona, składki z tego tytułu za siebie, są zobowiązani sami obliczać

i przekazywać co miesiąc do organu rentowego należne składki. Organ rentowy nie ma obowiązku w razie braku składki informować o tym fakcie i wzywać do zapłaty. Obowiązek uiszczenia zaległych składek oraz należnych od nich odsetek jest niezależny od okoliczności powstania zaległości składkowej i woli stron stosunku ubezpieczeniowego.

Powstają one

z mocy prawa, niezależnie od tego, czy płatnik lub organ rentowy wie o powstaniu zaległości i w konsekwencji odsetek. Obecnie ustawodawca przyznaje organowi rentowemu co najmniej 5-letni okres na sprawdzenie prawidłowego obliczenia składek przez płatnika i – w razie wykrycia nieprawidłowości – na ustalenie decyzją tych składek w prawidłowej wysokości. W obecnym stanie prawnym na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011r.

o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378)

z dniem 1 stycznia 2012r. uległ skróceniu termin przedawnienia należności z tytułu składek z 10 do 5 lat i taki też będzie miał zastosowanie do należności spornych w przedmiotowej sprawie. Dodatkowo należy wskazać, że termin przedawnienia należności z tytułu składek - w zależności od sytuacji wskazanych w ustawie – może ulec przerwaniu bądź zawieszeniu. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej

jego przerwanie biegnie on na nowo, zaś w przypadku jego zawieszenia –termin ten biegnie dalej z uwzględnieniem okresu sprzed zawieszenia.

W odpowiedzi na podniesiony przez stronę ubezpieczoną zarzut przedawnienia należności z tytułu składek organ rentowy powołał się na treść art. 24 ust. 5b ustawy systemowej, wskazując, że ubezpieczona została zawiadomiona o wszczęciu postępowania

w przedmiocie ustalenia wysokości zadłużenia na jej koncie, co prowadziło do zawieszenia biegu przedawnienia. Sąd Okręgowy nie podzielił jednak tej argumentacji, bowiem przepis powołany przez organ rentowy, w przedmiotowej sprawie nie miał zastosowania. Zgodnie z treścią tego przepisu, bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. W orzecznictwie wskazuje się, że przez „pierwszą czynność zmierzającą do wyegzekwowania należności z tytułu składek”, o której mowa powyżej, należy rozumieć czynność bezpośrednio związaną z postępowaniem egzekucyjnym, jaką może być np. wystawienie tytułów wykonawczych, zajęcie wynagrodzenia, czyli czynności sensu stricte egzekucyjne. Czynnością zmierzającą do ściągnięcia należności jest niewątpliwie wystawienie tytułu wykonawczego przez właściwy organ, ale za czynności zmierzające do ściągnięcia należności mogą być uznane również inne czynności, tj. orzeczenia, pisma kierowane do strony itp., z których treści czy uzasadnienia wynika bezpośrednio, że zmierzają one

do ściągnięcia należności (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 października 2018r., III AUa 696/18 LEX nr 2609400; zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w S. z dnia 19 lipca 2016r., LEX nr 2116066). W świetle powyższego, za taką czynność, w ocenie Sądu Okręgowego, nie może być uznane samo tylko wysłanie

do ubezpieczonej zawiadomienia z dnia 31 sierpnia 2017r. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia wysokości jej zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek. W treści tego pisma organ rentowy zawarł informację, że wszczął postępowanie oraz pouczył o możliwości złożenia pisemnych wyjaśnień w stosownym terminie; nie wzywał natomiast do uregulowania należności, a wynika to z tego, że dopiero wszczął procedurę ustalania zaległych należności. Tym samym, zdaniem Sądu, powyższa czynność mogła zostać uznana za zmierzającą dopiero do ustalenia wysokości zadłużenia, a nie bezpośrednio do egzekucji należności, a tym samym nie stanowiła takiej czynności, na jaką wskazuje art. 24 ust. 5b ustawy systemowej.

Niezależnie jednak od powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, kwestia zawieszenia biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek w przypadku ubezpieczonej winna zostać rozpatrzona w kontekście dyspozycji art. 24 ust. 5f ustawy systemowej. Wskazany przepis stanowi, że w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. Oznacza to, że zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Innymi słowy, stosownie do treści art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, wydanie przez organ rentowy decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia rozpoczyna zawieszenie biegu terminu przedawnienia składek objętych tą decyzją i stan ten kończy się z dniem jej uprawomocnienia. Sąd ubezpieczeń społecznych może więc stwierdzić przedawnienie składek tylko wtedy, jeśli nastąpiło ono przed wydaniem decyzji wszczynającej postępowanie o ustalenie podstawy wymiaru składek lub obowiązku ich opłacenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 lipca 2014r., sygn. akt III AUa 142/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 4 marca 2015r., III AUa 1607/14, LEX 1665769; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 września 2017r., sygn. akt III AUa 47/17). Tożsame stanowisko zostało również wyrażone w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013r. (sygn. akt I UK 613/12).

Powyższe oznacza, że jako datę zawieszenia biegu przedawnienia należności z tytułu składek należy przyjąć datę wydania decyzji określającej zaległości z tego tytułu, a nie datę wszczęcia postępowania zmierzającego do wydania takiej decyzji. W rozpatrywanej sprawie decyzja określająca zadłużenie została wydana 4 stycznia 2019r., a więc należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okresy odpowiednio

od października 2012r. do listopada 2013r. oraz na Fundusz Pracy od listopada 2012r. do listopada 2013r. uległy przedawnieniu. Składki za listopad 2013r. były wymagalne od 10 grudnia 2013r., wobec czego ich przedawnienie nastąpiło w dniu 10 grudnia 2018r., to jest przed wydaniem zaskarżonej decyzji. Były to jednocześnie składki, które uległy przedawnieniu najpóźniej. Nie przedawniły się natomiast składki za grudzień 2013r. wymagalne od 10 stycznia 2014r., których 5 letni termin przedawnienia upływałby w dacie 10 stycznia 2019r. Przed tą datą organ rentowy w dniu 4 stycznia 2019r. wydał zaskarżoną decyzją, w wyniku czego doszło do zawieszenia biegu przedawnienia. Oznacza to, że składki za późniejszy okres nie przedawniły się.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie M. P. (1) było częściowo zasadne – w zakresie, w jakim strona ubezpieczona podniosła zarzut przedawnienia części zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Ponieważ składki uległy częściowemu przedawnieniu, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, jednocześnie oddalając odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Postępowanie dotyczy zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek i w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2018r., poz. 1800), koszty zastępstwa procesowego powinny zostać ustalone według stawek liczonych od wartości przedmiotu sporu. Ubezpieczona ostatecznie wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji z uwzględnieniem przedawnienia składek za okres od października 2012r. do kwietnia 2014r. W związku z tym wartość przedmiotu sporu obejmująca należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami – wyniosła łącznie 32.498,88 zł, zgodnie z zestawieniem należności znajdującym się w aktach rentowych. Zgodnie zaś z § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy w przedziale od 10.000 zł do 50.000 zł wynoszą 3.600 zł.

Koszty zastępstwa procesowego ubezpieczonej podlegały zwrotowi w części, w jakiej wygrała postępowanie. Zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek, które uległy przedawnieniu wynosiło łącznie 23.745,55 zł. Tym samym ubezpieczona wygrała sprawę w 74%, co w stosunku do kosztów organu rentowego, który wygrał w pozostałej części – po rozliczeniu - prowadziło do zasądzenia na rzecz ubezpieczonej kwoty 1.368,00 zł.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem i aktami organu rentowego doręczyć (...)